

L I G J
Nr.9021, datë 6.3.2003

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN PËR
TREGTINË NDËRKOMBËTARE TË SPECIEVE TË RREZIKUARA TË FLORËS DHE
FAUNËS SË EGËR (CITES)**

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën për tregtinë ndërkombëtare të specieve të rrezikuara të florës dhe faunës së egër (CITES)”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekret nr.3759, datë 26.3.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

**KONVENTA MBI TREGTINË NDERKOMBËTARE TË SPECIEVE TË
RREZIKUARA TË FLORES DHE FAUNES SE EGËR (CITES)**

Nenshkruar ne Washington, D.C., me 3 mars 1973

Amenduar ne Bonn, me 22 Qershor 1979

Shtetet Pale,

Duke kujtuar qe flora dhe fauna e eger, ne format e tyre te shumta te bukura dhe te ndryshme, jane nje pjese e pazevendesueshme e sistemeve natyrore te tokes qe duhen mbrojtur per sot dhe per gjeneratat qe do te vijne;

Te vetedijshem per rritjen e vlerave estetike, shkencore, kulturore, çlodhese dhe ekonomike te flores dhe faunes se eger;

Duke kujtuar qe njerezit dhe Shtetet jane dhe duhet te jene mbrojtosit me te mire te flores dhe te faunes se vendeve te tyre;

Duke kujtuar, gjithashtu qe bashkepunimi nderkombetar eshte baza per mbrojtjen e specieve te caktuara te flores dhe te faunes se eger kunder mbi-shfrytezimi prej tregtise nderkombetare;

Te bindur per urgjencen per marrjen e masave te duhura per kete qellim;

Rane dakord si me poshte vijon:

Neni I

Perkufizime

Per qellimet e kesaj Konvente, pavaresisht se permbajtja kerkon ndryshe:

- a) “Specie” kuptohen speciet, nen-speciet, ose popullatat e shperndara gjeografikisht;
- b) “Ekzemplar” kuptohen:
 - (i) nje kafshe ose bime, e gjalle ose e vdekur;
 - (ii) ne rastin e nje kafshe: per speciet e perfshira ne Shtojcat I dhe II, nje pjese e tyre ose e prejardhur qe njihet pa veshtiresi; dhe per speciet qe perfshihen ne Shtojcen III, nje pjese e tyre ose e prejardhur qe njihet pa veshtiresi specifikuar ne Shtojcen III ne raport me speciet; dhe
 - (iii) ne rasrin e nje bime: per speciet e perfshira ne Shtojcen I, nje pjese e tyre ose e prejardhur qe njihet pa veshtiresi; dhe per speciet e perfshira ne Shtojcat II dhe III, nje pjese e tyre ose e prejardhur qe njihet pa veshtiresi specifikuar ne Shtojcat II dhe III ne raport me speciet;
- c) “Tregti” kuptohet eksporti, ri-eksporti, importi dhe hyrja nga deti;
- d) “Ri-eksporti” kuptohet eksporti i nje ekzemplari qe ka qene importuar me pare;
- e) “Hyrja nga deti” kuptohet transporti drejt nje Shteti i ekzemplarit te ndonje specie qe eshte marre ne mjedisin detar qe nuk eshte nen juridiksionin e ndonje ndonje Shteti;
- f) “Institucion shkencor” kuptohet nje autoritet shkencor kombetar percaktuar ne perputhje me Nenin IX;

- g) “Institucion administrues” kuptohet nje autoritet administrues kombetar percaktuar ne perputhje me nenin IX;
- h) “Pale” kuptohet nje Shtet per te cilin kjo Konvente ka hyre ne force.

Neni II

Parimet kryesore

1. Shtojca I do te permbaje te gjitha speciet e rrezikuara per zhdukje qe jane ose qe mund te ndikohen nga tregtia. Tregtia e ekzemplareve te ketyre specieve duhet te jete objekt I nje rregulloreje strikte te veçante me qellim per te ndaluar rrezikimin e metejshe me te jetes se tyre dhe duhet lejuar vetem ne raste te veçanta.
2. Shtojca II duhet te permbaje:
 - a) te gjitha speciet qe per momentin nuk rrezikohen per zhdukje, por qe mund te behen te tilla pavaresisht se tregtia e ekzemplareve te ketyre specieve eshte sibjekt I rregullave strikte me qellim evitimin e shfrytezimit qe rrezikon mbijetesen e tyre; dhe
 - b) specie te tjera qe mund te jene subjekt i rregullave me qellim qe tregtia e ekzemplareve te specieve te caktuara sipas paragrafit (a) te kesaj pike mund te behet me nje kontroll te efektshem.
3. Shtojca III do te permbaje te gjitha speciet qe ndonje Pale i percakton si objekt te nje rregulloreje Brenda juridiksionit te saj me qellim parandalimin ose kufizimin e shfrytezimit, dhe nese eshte e nevojshme bashkepunimin me Palet e tjera ne kontrollin e tregtise.
4. Palet nuk duhet te lejojne tregtine e ekzemplareve te specieve qe perfshihen ne Shtojcat I, II dhe III perveç se ne perputhje me kushtet e Konventes ne fjale.

Neni III

Rregullorja e tregtise se ekzemplareve te specieve te perfshira ne Shtojcen I

1. Tregtimi i ekzemplareve te specieve qe perfshihen ne Shtojcen I do te kryhet ne perputhje me kushtet e ketij Neni.

2. Eksporti i ekzemplareve te specieve te eprfshira ne Shtojcen i duhet te behet me nje pelqim paraprak dhe nje leje eksporti. Leja e eksportit jepet vetem kur plotesohen kushtet e meposhtme:
 - a) Institucioni Shkencor i Shtetit nga eksportohet ka njoftuar qe ky eksport nuk do te jete i demshem per mbijetesen e species;
 - b) Institucioni Administrues i Shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe ekzemplari nuk eshte marre ne kundersizim me ligjet e letij shteti per mbrojtjen e flores dhe faunes;
 - c) Institucioni administrues i shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe ndonje ekzemplar i gjalle duhet te jete i gatshem dhe ngarkohet ne menyre qe te mnimizohet rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimit te tij;
 - d) Institucioni Administrues i shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe nje leje importi eshte dhene per ekzemplarin;

3. Importi i nje ekzemplari te specieve te perfshira ne Shtojcen I duhet te behet me pelqimin paraprak dhe nje leje importi si dhe nje leje eksporti ose certificate ri-eksporti. Leja e importit do te jepet vetem kur jane plotesuar kushtet e meposhtme:
 - a) Nje Institucion Shkencor i shtetit qe importon ka njoftuar qe importi do te behet per qellime qe nuk demtojne mbijetesen e specieve ne fjale;
 - b) Nje Institucion Shkencor i shtetit qe importon eshte i kenaqur qe marresi i pritshem i ekzemplarit te gjalle ka pajisje te pershtatshme per strehimin dhe ruajtjen e tij; dhe
 - c) Nje institucion Administrues i shtetit qe importon ka dijani qe ekzemplari nuk do te perdoret per qellime tregtare paresore;

4. Ri-eksporti i ndonje ekzemplari te specieve te perfshira ne Shtojcen I do te behet me pelqimin dhe paraqitjen e nje certificate ri-eksporti. Kjo certificate ri-eksporti do te leshohet vetem kur jane plotesuar kushtet e meposhtme:

- a) Nje Institucion Administrues i shtetit qe ri-eksporton eshte i kenaqur qe ekzemplari u importua ne ate shtet ne perputhje me kushtet e Konventes ne fjale;
 - b) Nje Institucion Administrues i shtetit qe ri-eksporton eshte i kenaqur qe ndonje ekzemplar i gjalle do te behet gati dhe transportohet ne menyre te tille qe te minimizohet rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimit te tij; dhe
 - c) Nje Institucion Administrues i shtetit qe ri-eksporton eshte i kenaqur qe nje leje importi eshte leshuar per ndonje ekzemplar te gjalle.
5. Hyrja nga deti e ekzemplareve te specieve te perfshira ne Shtojcen I do te behet me nje certificate nga Institucioni Administrues i shtetit ky hyhet. Certifikata do te leshohet vetem kur plotesohen kushtet e meposhtme:
- a) Nje Institucion Shkencor i shtetit ku hyhet njofton qe hyrja nuk do te jete e demshme per mbijetesen e specieve ne fjale;
 - b) Nje Institucion Administrues i shtetit ku hyhet eshte i kenaqur qe marresi i pritshem i nje ekzemplari te gjalle eshte i pajisur te strehoje dhe kujdeset per te; dhe
 - c) Nje Institucion Administrues i shtetit ku hyhet eshte i kenaqur qe ekzemplari nuk do te perdoret per qellime tregtare paresore.

Neni IV

Rregullat e tregtise per ekzemplaret e specieve qe perfshihen ne Shtojcen II

1. Tregtia e ekzemplareve te specieve qe perfshihen ne Shtojcen II duhet te behet ne perputhje me kushtet e ketij Neni.
2. Eksporti i ndonje ekzemplari te specieve te perfshira ne Shtojcen II do te kerkoje pelqimin paraprak dhe paraqitjen e nje leje eksporti. Kjo leje do te jepet vetm kur plotesohen kushtet e meposhtme;
 - a) Nje Institucion Shkencor i shtetit qe eksporton ka njoftuar qe ky eksport nuk do te jete demtues per mbijetesen e ketyre specieve;

- b) Nje Institucion Administrues i shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe ekzemplari nuk eshte marre ne kundershkrim me ligjet e atij shteti per mbrojtjen e flores dhe faunes; dhe
 - c) Nje Institucion Admnistrues i shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe ndonje elzemplar i gjalle do te jete i gatshem dhe transportohet ne menyre te tille qe rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimit te tij te jete minimal.
3. Nje Institucion Shkencor i çdo Pale duhet te vezhgoje lejet e eksportit te leshuara nga shteti per ekzemplaret e specieve te perfshira ne Shtojcen II dhe eksportin aktual te ketyre ekzemplareve. Ne rastet kur nje Institucion Shkencor percakton qe eksporti i ekzemplareve te specieve te tilla duhet te zvogelohet me qellim mirembajtjen e species ne nivele te pranueshme lidhur me rolin e saj ne ekosistemet ku jeton dhe mbi nivelin qe e ben ate specie te pershtatshme per t'u perfshire ne Shtojcen I, Institucioni Shkencor duhet te keshilloje Institucionin Administrues per masat qe duhen marre per te ulur dhenien e lejeve te eksportit te ekzemplareve te atyre specieve.
4. Importi i ndonje ekzemplari te specieve qe perfshihen ne Shtojcen II do te kerkoje paraqitjen paraprake te lejes se eksportit ose nje çertifikate ri-eksporti.
5. Ri-eksporti i ndonje ekzemplari te specieve te perfshira ne Shtojcen II duhet te behet me pelqimin paraprak dhe paraqitjen e nje çertifikate ri-eksporti. Nje çertifikate e tille do te leshohet vetem kur te plotesohen kushtet e meposhtme:
- a) Nje Institucion Administrativ i shtetit qe ri-eksporton eshte i kenaqur qe ekzemplari eshte importuar ne ate shtet ne perputhje me kushtet e kasj Konvente; dhe
 - b) Nje Institucion Administrativ i shtetit qe ri-eksporton eshte i kenaqur qe ndonje ekzemplar i gjalle duhet te behet gati ose transportohet ne menyre te tille qe rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimit te tij te jete sa me i vogel.
6. Hyrja nga deti e ndonje ekzemplari te specieve te perfshira ne Shtojcen II do te behet me çertifikate nga Institucioni Administrues i shtetit ku hyhet. Çertifikata duhet te jepet vetem kur plotesohen kushtet e meposhtme:

- a) Institucioni Shkencor i shtetit ku hyhet njofton qe hyrja nuk do te jete e demshme per mbijetesen e specieve ne fjale; dhe
 - b) Nje Institucion Administrues i shtetit ku hyhet eshte i kenaqur qe ndonje ekzemplar i gjalle do te mbahet ne menyre qe te minimizohet rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimit te tij;
7. Çertifikatat e permendur ne piken 6 te ketij Neni mund te leshohen duke marre mendimin e nje Instituti Shkencor, ne bashkepunim me institucionet e tjera shkencore kombetare, ose nese eshte e nevojshme, institucionet shkencore nderkombetare, ne nje rreth kohor qe nuk kalon nje vit per numrin total te ekzemplareve qe do te hyjne ne kete periudhe.

Neni V

Rregullorja e tregtise se ekzemplareve te specieve qe perfshihen ne Shtojcen III

1. Tregtia e ekzemplareve te specieve qe perfshihen ne Shtojcen III duhet te behet ne perputhje me kushtet e ketij Neni.
2. Eksporti i ekzemplareve te specieve qe perfshihen ne Shtojcen III nga shtetet qe kane perfshire kete specie ne Shtojcen III do te behet me pelqimin paraprak dhe paraqitjen e nje leje eksporti. Kjo leje do te jepet vetem kur plotesohen kushtet e meposhtme:
 - a) Nje Institucion Administrues i shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe ekzemplari nuk eshte marre ne kundershkrim me ligjet e atij shteti per mbrojtjen e flores dhe faunes; dhe
 - b) Nje Institucion Administrues i shtetit qe eksporton eshte i kenaqur qe ndonje ekzemplar i gjalle duhet te jete gati dhe transportohet ne menyre qe rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimit te tij te jene minimale.

3. Importi i ndonje ekzemplari te specieve te perfshira ne Shtojcen III do te kerkoje, pervec rasteve kur zbatohet pika 4 e ketij Neni, paraqitjen e certificates se origjines dhe, kur importi eshte prej nje shteti qe e ka perfshire ate specie ne Shtojcen II, nje leje eksporti.
4. Ne rastin e ri-eksportit, nje çertifikate e dhene prej Institucionit Administrues te shtetit qe ri-eksporton dhe qe ai ekzemplar eshte kaluar ne ate shtet ose shte ri-eksportuar do te pranohet prej shtetit qe importon si vertetim qe kushtet e kesaj Konvente jane zbatuar ne perputhje me ekzemplar in ne fjale.

Neni VI

Lejet dhe çertifikatat

1. Lejet dhe çertifikatat e dhena sipas kushteve te neneve III, IV dhe V do te perгатiten sipas kushteve te ketij Neni.
2. Nje leje eksporti do te permbaje informacionin e specifikuar ne modelin qe ndodhet ne Shtojcen IV, dhe mund te perdoret per eksport brenda nje periudhe 6-mujore nga data kur eshte leshuar.
3. Çdo leje ose certificate duhet te permbaje titullin e Konventes ne fjale, emrin dhe nje vule te Institucionit administrues qe e ka dhene ate dhe nje numer kontrolli caktuar prej Institucionit Administrues.
4. Kopjet e lejeve ose çertifikatave leshuar prej Institucionit Administrues duhet te tregohen si kopje dhe te mos perdoren ne vend te origjinalit, pervec rasteve te veçanta te percaktuara.
5. Leje ose çertifikate e veçante do te kerkohet per çdo ngarkese ekzemplarersh.
6. Nje Institucion Administrues i shtetit qe importon nje ekzemplar duhet ta ndaloje dhe ruaje lejen e eksportit ose çertifikaten e ri-eksportit dhe ndonje leje importi korresponduese paraqitur ne perputhje me importin e atij ekzemplari.
7. Aty ku eshte e pershtatshme dhe e mundshme Institucioni Administrues duhet te fiksoje nje shenje mbi ekzemplar in per te ndihmuar ne percaktimin e tij. Me kete rast "shenje" kuptohet ndonje stampe e paheqshme, vule plumbi ose ndonje gje

tjeter e pershtatshme per identifikimin e ekzemplarit, vene ne menyre te tille qe te pengoje imitimin e saj prej personave te paautorizuar sa me shume te jete e mundur.

Neni VII

Perjashtime dhe kushte te tjera te veçanta qe lidhen me tregtine

1. Kushtet e Neneve III, IV dhe V nuk do te aplikohen per kalimin ose transportin e ekzemplareve nepermjet ose ne territorin e nje Pale ndersa ekzemplaret mbesin ne kontrollin doganor.
2. Kur nje Institucion Administrues i nje shteti qe eskporton ose ri-eksporton eshte i kenaqur qe nje ekzemplar eshte marre perpara kushteve te Konventes ne fjale qe aplikohen tek ky ekzemplar, kushtet e Neneve III, IV dhe V nuk do te zbatohen tek ai ekzemplar kur Institucioni Administrues leshon nje çertifikate per kete aresye.
3. Kushtet e Neneve III, IV dhe V nuk do te zbatohen per elzemplaret qe jane personale ose shtepiake. Ky perjashtim nuk do te zbatohet kur:
 - a) ne rastin e nje ekzemplari te specieve qe perfshihen ne Shtojcen I, ato jane marre prej pronarit jashte vendit te tij, dhe jane importuar ne ate shtet; ose
 - b) ne rastin e ekzemplareve te specieve te perfshira ne Shtojcen II:
 - (i) ato jane marre prej pronarit jashte vendit te tij dhe ne nje shtet ku lejohet marrja e qenieve te egra;
 - (ii) ato jane importuar ne vendin e origjines se pronarit; dhe
 - (iii) Shteti ku lejohet marrja e qenieve te egra kerkon lejet e eksportit perpara eksportit te ketyre ekzemplareve; pavaresisht se Institucioni Administrues eshte i informuar qe ekzemplaret

jane marre perpara se kushtet e kesaj Konvente te aplikohen tek ato;

4. Ekzemplaret e specieve te kafsheve te perfshira ne Shtojcen I te rritur nga njeriu per qellime tregtimi, ose te specieve te bimeve te perfshira ne Shtojcen I, te rritura artificialisht per qellime tregtare, do te konsiderohen ekzemplare te specieve te Shtojces II.
5. Kur nje Institucion Administrues i shtetit qe eksporton eshte njoftuar qe ekzemplari i nje kafshe eshte rritur nga njeriu ose ndonje bime eshte rritur artificialisht, ose eshte pjese e kesaj kafshe apo bime ose ka rrjedhur prej tyre, nje certificate prej po atij Institucioni Administrues per kete qellim do te pranohet ne vend te lejeve ose certifikatave te kerkuara sipas kushteve te Neneve III, IV ose V.
6. Kushtet e Neneve III, IV dhe V nuk do te gjejne zbatim per huate jo-tregtare, dhuratat ose shkembimet midis shkencetareve ose institucioneve shkencore te njohura prej nje Institucioni Administrues te vendit te vet, per ekzemplaret e herbareve, ato te ruajtur, thare ose fiksuar ne muze, dhe materialin bimor te gjalle qe mban nje etikete te leshuar ose miratuar nga Institucioni Administrues.
7. Nje Institucion Administrues i nje shteti mund te ndryshoje kerkesat e neneve III, IV dhe V, te lejoje levizjen pa leje ose certificate te ekzemplareve qe bejne pjese ne kopshtet zoologjike te levizshme, kafshet e cirkut, ekspozitat e bimeve ose ekspozita te tjera te levizshme, por duke siguruar qe:
 - a) Eksportuesi ose importuesi regjistron te dhena te plota per keto ekzemplare tek Institucioni Administrues;
 - b) Ekzemplaret jane ose ne kategorite e percaktuara ne paragrafin 2 ose 5 te ketij Neni; dhe
 - c) Institucioni Administrues eshte njoftuar qe nje ekzemplar i gjalle do te transportohet dhe tregohet kujdes ne menyre qe te pakesohet rreziku i plagosjes, demtimit te shendetit ose keqtrajtimi i tij.

Neni VIII

Masat qe duhen marre nga Palet

1. Palet duhet të marrin masa për zbatimin e kushteve të kësaj Konvente dhe ndalojnë dhunimin e trgetisë së ekzemplareve. Në këto masa do të përfshihen:
 - a) ndeshkimi i tregtisë, ose marrja e ekzemplareve ose të dyja bashkë; dhe
 - b) sigurimi i konfiskimit ose kthimit të ekzemplarit në shtetin nga u eksportua.
2. Në vijim të masave të marra sipas pikës 1 të këtij neni, një Pale, kur e shikon të arsyeshme, duhet të sigurojë një metodë për rikthim të brendshëm të shpenzimeve të shkaktuara si rezultat i konfiskimit të një ekzemplari të tregtuar në kundërshtim me masat e marra për zbatimin e kushteve të kësaj Konvente.
3. Palet duhet të garantojnë që ekzemplaret të kalojnë procedurat e kerkuara për tregtine me një minimum vonese. Për të lehtësuar këtë kalim, një Pale duhet të caktojë portet e hyrjes dhe daljes ku ekzemplaret e gjalle, gjatë tranzitit, mbajtjes ose transportit, të mbahen me kujdes për të minimizuar rrezikun e plagosjes, demtimit të shëndetit ose keqtrajtimit.
4. Kur një ekzemplar i gjalle është konfiskuar si rezultat i zbatimit të masave të pikës 1 të këtij Neni duhet që:
 - a) Ekzemplari t'i lihet Institucionit Administrues të shtetit që e konfiskon;
 - b) Institucioni Administrues duhet që, pas konsultimit me shtetin e eksportit, të kthejë ekzemplarin në atë vend me shpenzimet e këtij vendi, ose në një qendër shpëtimi ose tjetër që Institucioni Administrues e gjykon të përshtatshme dhe në përputhje me kushtet e kësaj Konvente; dhe
 - c) Institucioni Administrues mund të marrë mendimin e një Institucioni Shkencor, ose kur e shikon të arsyeshme, të konsultohet me Sekretaruatën e Konventës me qëllim lehtësimin e vendimit të marrë sipas paragrafit (b) të kësaj pike, duke përfshirë zgjedhjen e qendrës së shpëtimit ose një tjetër.
5. Qendër shpëtimi sipas pikës 4 të këtij Neni kuptohet një institucion i caktuar prej një Institucioni administrimi për t'u kujdesur për jetën e ekzemplareve të gjalle, veçanërisht atyre që janë konfiskuar.
6. Çdo Pale duhet të mbajë të dhëna për tregtine e ekzemplareve të specieve të përfshira në Shtojcat I, II dhe III që duhet të jenë:

- a) emrat dhe adresat e eksportuesve dhe importuesve; dhe
 - b) numri dhe tipi i lejeve dhe e çertifikatave të dhëna; Shtetet me të cilat kryhet tregtia; numrin ose sasinë dhe llojin e ekzemplareve, emrat e specieve të përfshira në Shtojcën I, II dhe III, dhe ku është e mundur, përmasat dhe seksin e ekzemplareve në fjalë.
7. Çdo Pale duhet të përgatisë raporte periodike për zbatimin e Konventës dhe t'i dorëzojë ato në Sekretariat:
- a) një raport vjetor që përmban një përmbledhje të informacionit të përmendur në paragrafin (b) të pikës 6 të këtij Neni; dhe
 - b) një raport dyvjeçar mbi masat e marra legjislative, rregulluese dhe administrative për zbatimin e kërkesave të Konventës.
8. Informacioni i përmendur në pikën 7 të këtij Neni duhet t'i jepet publikut kur është në përputhje me ligjin e Pales në fjalë.

Neni IX

Institucionet Administruese dhe Shkencore

1. Çdo Pale, për qëllimet e kësaj Konvente, duhet të caktojë:
 - a) një ose më shumë Institucione Administruese kompetente për të dhënë leje ose çertifikata në emër të asaj Pale; dhe
 - b) një ose më shumë Institucione Shkencore.
2. Një Shtet që depoziton instrumentin e ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes duhet që në të njëjtën kohë të njoftojë Qeverinë ku depozitohen dokumentat për emrin dhe adresën e Institucionit Administrues të caktuar për të komunikuar me Palet e tjera dhe Sekretariatit.
3. Çdo ndryshim në përcaktimet ose autorizimet sipas kushteve të këtij Neni duhet t'i komunikohet prej Pales në fjalë Sekretariatit për t'ia njoftuar Paleve të tjera.
4. Një Institucion Administrues sipas pikës 2 të këtij Neni duhet, nëse kërkohej prej Sekretariatit ose Institucionit Administrues të një Pale tjetër, të

kominikoje vertetesine e vulvae, shenjave ose te tjera te perdorura per vertetesine e lejeve ose çertifikatave.

Neni X

Tregtia me shtetet qe nuk jane Pale te Konventes

Kur eksporti ose ri-eksporti eshte per ne, ose importi eshte nga, nje Shtet qe nuk eshte Pale i kesaj Konvente, mund te pranohet nga Palet nje dokumentacion i krahasueshem leshuar nga institucionet kompetente te atij Shteti dhe qe jane konform me kerkesat e kesaj Konvente per lejet dhe te atij Shteti dhe qe jane konform me kerkesat e kesaj Konvente per lejet dhe çertifikatat.

Neni XI

Konferenca e Paleve

1. Sekretariati duhet te terrase nje takim te Paleve jo me vone se dy vjet pas hyrjes ne fuqi te kesaj Konvente.
2. Pas kesaj Sekretariati duhet te organizoje takime te rregullta te pakten nje here ne dy vjet, pavaresisht se Konferenca e Paleve vendos ndryshe, dhe takime te jashtezakonshme ne çdo kohe me kerkese te shkruar te pakten e 1/3 se Paleve.
3. Ne takimet, si ato te rregullta apo te jashtezakonshme, Palet duhet te shikojne zbatimin e Konventes dhe:
 - a) pergatisin nje kusht qe te ndihmoje Sekretariatin per te realizuar detyrat e tij, dhe caktoje kushtet financiare;
 - b) marrin ne konsiderate dhe pranojne ndryshimet ne Shtojcat I dhe II sipas nenit XV;
 - c) shikojne perparimin e bere drejt rivedosjes dhe konservimit te specieve te perfshira ne Shtojcat I, II dhe III;
 - d) marrin dhe shqyrtojne raportet e paraqitura nga Sekretariati ose ndonje Pale; dhe

- e) aty ku eshte e mundshme , te bejne rekomandime per permiresimin e efektivitetit te kesaj Konvente.
4. Ne çdo takim te rregullt, Palet duhet te caktojne kohen dhe vendin e takimit tjeter te radhes qe do te mbahet sipas kushteve te pikes 2 te ketij Neni.
 5. Ne çdo takim, palet udhet te percaktojne dhe miratojne rregullat e procedimit te nje takimi.
 6. Kombet e Bashkuara, Agjencite e Specializuara te saj dhe Agjencia Nderkombetare e Energjise Atomike, dhe ndonje Shtet qe nuk eshte Pale ne kete Konvente, mund te marre pjese ne takimet e Paleve si vezhgues pa te drejte vote.
 7. Nje institucion ose agjenci e kualifikuar teknikisht ne mbrojtjen, konservimin ose administrimin e flores dhe faunes se eger, ne kategorite e meposhtme, dhe qe ka informuar Sekretariatit per deshiren e saj per te marre pjese ne takimin e Paleve si vezhgues, do te pranohet pavaresisht se te pakten 1/3 e Paleve nuk eshte dakort;
 - a) Agjencite nderkombetare ose institucionet, qeveritare ose jo-qeveritare, dhe agjencite e insitucionet kombetare qeveritare; dhe
 - b) Agjencite ose organizatat kombetare jo-qeveritare te cilat jane miratuar te tilla nga Shteti ku ato ndodhen
- Sapo te pranohen, keta vezhgues do te kene te drejten te marrin pjese ne takime, por pa te drejte vote.

Neni XII

Sekretariati

1. Pas hyrjes ne force te kesaj Konvente, duhet te krijohet Sekretariati prej Drejtorit Ekzekutiv te organizates se Kombeve te Bashkuara per Mjedisin (UNEP). Nese shikohet e nevojshme dhe e domosdoshme Sekretariati mund te ndihmohet nga agjenci dhe institucione nder-qeveritare ose jo-qeveritare kombetare ose nderkombetare te kualifikuara teknikisht ne mbrojtjen, konservimin dhe administrimin e flores dhe faunes se eger.
2. Detyrat e Sekretariatit do te jene:
 - a) te pergatise dhe te organizoje takimet e Paleve;

- b) te plotesoje funksionet e caktuara atij sipas kushteve te Neneve XV dhe XVI te kesaj Konvente;
- c) te ndermarre studime shkencore dhe teknike ne perputhje me programet e miratuara nga Konferenca e Paleve qe do te ndihmojne ne zbatimin e kesaj Konvente, duke perfshire studime lidhur me standartet per pergatitjen dhe transportin e pershtatshem te ekzemplareve te gjalle dhe menytrat per identifikimin e tyre;
- d) te studioje raportet e Paleve dhe kerkoje prej tyre informacion te metejshem , kur e shikon te nevojshme, per te siguruar zbatimin e kesaj Konvente;
- e) te terheqe vemendejn e Paleve per çeshtje qe lidhen me qellimet e kesaj Konvente;
- f) te publikoje periodikisht dhe shperndaje tek Palet njoftime aktuale per Shtojcat I, II dhe III se bashku me ndonje informacion qe do te lehtesoje percaktimin e ekzemplareve te specieve te perfshira ne keto Shtojca;
- g) te pergatise raporte vjetore per Palet per punen e tij dhe per zbatimin e kesaj Konvente dhe te tjera qe mund te kerkohen nga takimet e Paleve;
- h) te rekomandoje masa per plotesimin e qellimeve dhe kuishteve te kesaj Konvente, duke perfhsire shkembimin e informacionit me natyre shkencore ose teknike;
- i) te kryeje funksione qe mund t’i caktohen nga Palet.

Neni XIII

Masat Nderkombetare

1. Ne rastet kur Sekretariati sipas informacionit te marre di qe ndonje specie e perfshire ne Shtojcat I ose II eshte demtuar ne menyre te pakthyeshme prej tregtise se ekzemplareve te saj ose qe kerkesat e kesaj Konvente nuk jane zbatuar

efektshe, duhet te komunikojë këtë informacion tek Institucioni Administrues i caktuar prej Palës ose Paleve në fjalë.

2. Kur një Pale marrë informacionin siç thuhet në pikën 1 të këtij Neni, ajo duhet që menjëherë të informojë Sekretariatën për faktoret përkatës të deri atëherësh siç e lejojnë ligjet, dhe ku është e mundur të propozojë veprime për korigjim. Kur një Pale percakton që kërkesa është e pranueshme, kjo duhet të kryhet nga një ose më shumë persona të autorizuar nga Pala.
3. Informacioni i siguruar nga Pala ose rezultuar prej një kërkesë siç thuhet në pikën 2 të këtij Neni duhet të shqyrtohet nga Konferenca e ardhshme e Paleve e cila mund të bëjë rekomandime ku ajo e sheh të përshtatshme.

Neni XIV

Ndikimi mbi Legjislacionin Kombëtar dhe Konventat Nderkombëtare

1. Kërkesat e kësaj Konvente ndikojnë në të drejtën e Paleve të marrin:
 - a) masa strikte kombëtare lidhur me kushtet për tregti, marrje, zotërim ose transport të ekzemplereve të specieve që përfshihen në Shtojcat I, II dhe III, ose ndalimin total të tyre; ose
 - b) masa kombëtare që kufizojnë ose ndalojnë tregtinë, marrjen, zotërimin ose transportin e specieve që nuk përfshihen në Shtojcat I, II ose III.
2. Kushtet e kësaj Konvente do të ndikojnë në kërkesat e ndonjë mase kombëtare ose detyrime të Paleve që rrjedhin prej ndonjë traktati, konvente, ose marrëveshje nderkombëtare që lidhet me aspekte të tjera të tregtisë, marrjes, zotërimit ose transportit të ekzemplereve që janë në fuqi ose mund të hyjnë për një Pale duke përfshirë dhe ndonjë masë që lidhet me Doganat, shëndetin publik, veterinarinë ose karantinën e bimeve.
3. Kërkesat e kësaj Konvente, do të ndikojnë në kërkesat e, ose detyrimet që rrjedhin prej ndonjë traktati, konvente, ose marrëveshje nderkombëtare të arritur ose që mund të arrihet midis shteteve që krijojnë një bashkim ose marrëveshje rajonale tregtare për të vendosur ose ruajtur një kontroll të vazhdueshëm Doganor të

- jashtem dhe te levizshem midis paleve qe lidhen me tregti midis shteteve anetare te atij bashkimi ose marreveshje.
4. Nje Shtet Pale ne kete Konvente, qe eshte pale dhe ne ndonje traktat, konvente, ose marreveshje nderkombetare tjeter qe shte ne fuqi ne kohen qe ka hyre ne force kjo Konvente dhe me kushtet e saj mbrojtja u sigurohet specieve detare te perfshira ne Shtojcen II, duhet te lirohet nga detyrimet e imponuara mbi te prej kerkesave te kesaj Konvente ne lidhje me tregtine e ekzemplareve te specieve qe bejne pjese ne Shtojcen II qe jane marre prej anijeve te regjistruara ne ate Shtet dhe ne perputhje me kerkesat e nje tjeter traktati, konvente ose marreveshje nderkombetare.
 5. Pavaresisht nga kerkesat e Neneve II, IV dhe V, eksporti i nje ekzemplari te marre ne perputhje me piken 4 te ketij Neni behet vetem me nje certificate nga nje Institucion Administrues I shtetit ku hyhet per arsye qe ekzemplari eshte marre ne perputhje me kerkesat e nje traktati, konvente ose marreveshje nderkombetare tjeter ne fjale.
 6. Asgje ne Konventen ne fjale nuk do te paragjykoje zbatimin dhe ecurine e ligjit mbi detin prej Konferences se Kombeve te bashkuara mbi Ligjin Detit ne perputhje me rezoluten 2750 C (XXV) te Asamblese se pergjithshme te Kombeve te Bashkuara dhe as pretendimet aktuale ose te ardhshme dhe pikepamjet ligjore te ndonje shteti lidhur me ligjin e detit dhe natyren e shtrirjen bregdetare e tokesore nen juridiksionin e shtetit.

Neni XV

Ndryshimet per Shtojcat I dhe II

1. Kerkesat qe vijojne duhet te bzatohen ne lidhje me ndryshimet e Shtojcave I dhe II ne Konferencen e Paleve:
 - a) Çdo Pale mund te propozoje nje ndryshim per Shtojcen I ose II per t'u shqyrtuar ne takimin e ardhshem te Paleve. Teksti i ndryshimit te propozuar duhet t'i komunikohet Sekretariatit te pakten 150 dite dite perpara takimit. Sekretariati duhet te konsultohet me Palet e tjera dhe

organizmat e interesuar mbi ndryshimin ne perputhje me kerkesat e paragrafeve (b) dhe (c) te pikes 2 te ketij Neni dhe duhet te komunikojne pergjigjen tek te gjitha Palet jo me vone se 30 dite perpara takimit.

- b) Ndryshimet duhet te pranohen nga 2 / 3 e Paleve qe jane prezente dhe qe votojne. Per kete qellim "Pale prezente dhe qe votojne" kuptohen Palet qe ndodhen dhe japin vote pro ose kunder. Palet qe refuzojne votimin nuk do te numerohen ne 2/3 e nevojshme per miratimin e nje ndryshimi.
- c) Ndryshimet e miratuara ne takim duhet te hyjne ne force 90 dite pas takimit per te gjitha palet pervec atyre qe paraqesin rezerva ne perputhje me piken 3 te ketij Neni.

2. Kerkesat e meposhtme do te zbatohen ne perputhje me ndryshimet e Shtojcave I dhe II midis takimeve te Konferences se Paleve:

- a) Çdo Pale mund te propozoje ndryshime per Shtojcat I dhe II per t'u marre ne shqyrtim nga takimet me procedura postare te percaktuara ne kete pike;
- b) Per speciet detare, Sekretariati duhet qe, pas marrjes se tekstit per ndryshimin e propozuar, t'ua komunikojne menjehere Paleve. Ai duhet gjithashtu te konsultohet me organizmat nderqeveritare qe kane pergjegjesi ne lidhje me keto specie vecanerisht per marrjen e te dhenave shkencore prej tyre qe do te jene ne gjendje te kene dhe sigurojne koordinimin per masat konservuese te zbatuara prej ketyre organizmave. Sekretariati duhet te komunikojne pikepamjet e shprehura dhe te dhenat e siguruar nga keto institucione dhe perfundimet e rekomandimet e tij sa me pare per Palet.
- c) Per speciet jo-detare, Sekretariati duhet qe, pas marrjes se tekstit te ndryshimit te propozuar, te komunikojne menjehere tek Palet, dhe, sa me shpejt te jete e mundur, rekomandimet e tij.
- d) Çdo Pale duhet qe, brenda 60 diteve pas dates kur Sekretariati komunikon rekomandimet etij tek palet, sipas paragrafit (b) ose (c) te kesaj pike, te transmetojne tek Sekretariati komentet mbi ndryshimin e propozuar se bashku me ndonje te dhene e informacion shkencor perkates.

- e) Sekretariati duhet te komunikojë pergjigjet e marra se bashku me rekomandimet e tij tek Palet sa me pare.
 - f) Nese nuk ka kundërshtime per ndryshimin e propozuar prej Sekretariatit Brenda 30 diteve nga data kur pergjigjet dhe rekomandimet jane komunikuar sipas kerkesave te paragrafit (e) te kesaj pike, ndryshimi do te hyje ne force 90 dite me vone per te gjitha Palet pervec atyre qe paraqesin rezerve sipas pikes 3 te ketij Neni.
 - g) Nese Sekretariati ka marre ndonje kundërshtim prej ndonje Pale, ndryshimi i propozuar duhet te dorezohet me poste ne perputhje me kerkesat e paragrafeve (h), (i) dhe (j) te kesaj pike.
 - h) Sekretariati duhet te njoftojë Palet nga te cilat jane marre kundërshtimet.
 - i) Pavaresisht se Sekretariati merr votat per, kunder ose ne mungese prej e te pakten gjysmes se Paleve brenda 60 diteve prej dates se njoftimit sipas paragrafit (h) te kesaj pike, ndryshimi i propozuar duhet te njoftohet ne takimin tjeter te Paleve per shqyrtim te metejshem.
 - j) Duke siguruar qe votat jane marre prej gjysmes se Paleve, ndryshimi duhet te miratohet prej 2/3 te Paleve duke dhene nje vote miratuese ose negative.
 - k) Sekretariati duhet te njoftojë te gjitha Palet per rezultatin e votimit.
 - l) Nese ndryshimi i propozuar miratohet, ai duhet te hyje ne force 90 dite pas dates se njoftuar nga Sekretariati qe ai u pranua nga te gjitha Palet pervec atyre qe bejne nje rezervim sipas pikes 3 te ketij Neni.
3. Gjate periudhes 90 diteshe kerkuar per paragrafin (c) te pikes 1 ose paragrafin (1) te pikes 2 te ketij Neni çdo Pale mundet qe duke njoftuar me shkrim Qeverine Depozituese te paraqese nje reserve lidhur me ndryshimin. Derisa rezerva te terhiqet nga Pala duhet te trajtohet si nje Shtet dhe jo Pale ne Konventen ne fjale ne perputhje me tregtine e specieve ne fjale.

Neni XVI

Shtojca III dhe ndryshimet e saj

1. Çdo Pale duhet që në çdo kohë të dorëzojë tek SAekretariati një listë të specieve që ajo I përcakton si objekt të rregullores Brenda juridiksionit të saj për qëllimin e përmendur në pikën 3 të Nenit II. Shtojca II duhet të përmbajë emrat e Paleve që njihet speciet për t'u përfshirë këtu, emrat shkencore të tyre, dhe pjesët ose derivatet e bimëve ose kafshëve në fjalë që janë specifikuar në lidhje me speciet për kërkesat e paragrafit (b) të Nenit I.
2. Çdo listë dorëzuar sipas kërkesave të pikës 1 të këtij Neni duhet t'u komunikohet Paleve prej Sekretariatit sa më parë pas marrjes së tyre. Lista do të hyjë në zbatim si pjesë e Shtojcës III, 90 ditë pas datës kur është komunikuar. Në çdo kohë pas komunikimit të kësaj liste, çdo Pale duhet që nëpërmjet njoftimit të shkruar tek Qeveria Depozituese të dorëzojë një rezervë në lidhje me ndonjë specie ose pjesë apo derivate, dhe derisa kjo rezervë të hiqet, Shteti do të trajtohet si Shtet dhe jo Pale e kësaj Konvente në lidhje me tregtimin e specieve ose pjesëve apo derivate të tyre.
3. Një Pale që ka njoftuar një specie për t'u përfshirë në Shtojcën III mund ta tërheqë njoftimin në çdo kohë duke njoftuar Sekretariatin I cili duhet të komunikojë tërheqjen tek të gjitha Palet. Tërheqja do të zbatohet 30 ditë pas datës së komunikimit.
4. Çdo Pale që dorëzon një listë sipas kërkesave të pikës 1 të këtij Neni duhet të dorëzojë tek Sekretariati një kopje të të gjitha ligjeve dhe rregulloreve të vendit të aplikueshme për mbrojtjen e këtyre specieve, së bashku me interpretimet që Pala mund t'i duket të përshtatshme ose që I kërkon Sekretariati. Pala duhet që, për atë kohë sa specia në fjalë përfshihet në Shtojcën III, të dorëzojë ndonjë ndryshim të këtyre ligjeve e rregulloreve ose ndonjë interpretim sikurse janë miratuar.

Neni XVII

Ndryshimi i Konventes

1. Një takim i jashtëzakonshëm i Konferencës së Paleve duhet të thërritet nga Sekretariati me kërkesë të shkruar e të pakten 1/3 së Paleve për të shqyrtuar dhe miratuar ndryshimet për Konventën në fjalë. Këto ndryshime duhet të miratohen

- prej 2/3 se Paleve qe jane prezente dhe votojne. Per kete qellim “Pale prezente dhe qe votojne” kuptohen Palet qe marrin pjese dhe japin nje vote positive ose negative ne takim. Palet qe abstenojne votimin nuk do te numerohen ne 2/3 e kerkuara per miratimin e nje ndryshimi.
2. Teksti i nje ndryshimi te propozuar duhet te komunikohet prej Sekretariatit tek te gjitha Palet te pakten 90 dite perpara takimit.
 3. Nje ndryshim do te hyje ne fuqi per Palet qe e kane pranuar ate 60 dite pasi 2/3 e Paleve kane depozituar nje instrument te pranimit te ndryshimit tek Qeveria Depozituese. Per me tej, ndryshimim do te hyje ne force per ndonje Pale tjeter 60 dite pasi kjo Pale depoziton instrumentin e saj per pranimi e ndryshimit te bere.

Neni XVIII

Vendimi i kundershtimeve

1. Çdo kundërshtim që mund të ngrihet midis dy ose me shumë Paleve për interpretimin ose aplikimin e kërkesave të kësaj Konvente do të bëhet objekt i bisedimeve midis Paleve të lidhura me këto kundërshtime.
2. Nëse kundërshtimi nuk mund të zgjidhet sipas pikës 1 të këtij Neni, Palet duhet që, me pelqim të ndërsjellte, të paraqesin kundërshtimin në gjyq, veçanërisht tek Trupi i Perhershëm Gjykoës në Hage, dhe Palet që e paraqiten atë duhet t'i përmbahen vendimit të gjyqit.

Neni XIX

Nenshkrimi

Kjo Konvente duhet të hapet për nënshkrim në Washington deri më 30 Prill 1973 dhe më pas në Bernë deri më 31 Dhjetor 1974.

Neni XX

Ratifikimi, Pranimi, Aprovimi

Kjo Konvente do te jete objekt i ratifikimit, pranimit ose aprovimit. Instrumentat e ratifikimit, pranimit ose aprovimit duhet te depozitohen tek Qeveria e Konfederates Zvicerane qe do te jete qeveria depozituese.

Neni XXI

Hyrja

Kjo Konvente do te jet e hapur me afat te pacaktuar per hyrje. Instrumentat e hyrjes duhet te depozitohen tek Qeveria Depozituese.

Neni XXII

Hyrja ne force

1. Kjo Konvente do te hyje ne force 90 dite pas depozitimit te instrumentit te dhjete te ratifikimit, pranimt, aprovimit ose hyrjes tek Qeveria Depozituese.
2. Per çdo Shtet qe ratifikon, pranon ose aprovon kete Konevente ose hyn pas depozitimit te instrumentit te dhjete te ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes, kjo Konvente duhet te hyje ne force 90 dite pas depozitimit prej ketij shteti te instrumentit te ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes.

Neni XXIII

Rezervat

1. Kerkesat e kesaj Konvente nuk do te jene objekt i rezervave te pergjithshme. Rezerva specifike mund te pranohen ne perputhje me kerkesat e ketij Neni dhe Neneve XV dhe XVI.
2. Çdo shtet mundet qe, ne kohen e depozitimit te instrumentit te ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes, te paraqese nje rezerve specifike per:
 - a) nje soecie te perfshire ne Shtojcen I, II ose III; dhe
 - b) nje pjese ose derivate specifikuar ne lidhje me nje specie te perfshire ne Shtojcen III,
3. Derisa nje Pale te terheqe rezerven e saj te pranuar sipas kerkesave te ketij Neni, ajo do te trajtohet si Shtet dhe jo si Pale ne kete Konvente ne perputhje me

tregtine e specieve te veçanta ose pjeseve apo derivative te specifikuara ne kete rezerve.

Neni XXIV

Denoncimi

Çdo Pale mund te denoncoje ne çdo kohe kete Konvente me nje njoftim te shkruar tek Qeveria Depozituese. Denoncimi do te behet i efektshem 12 muaj pasi Qeveria Depozituese ka marre njoftimin.

Neni XXV

Depozitimi

1. Originali i kesaj Konvente, ne gjuhët Kineze, Angleze, Franceze, Ruse dhe Spanjolle, ku çdo version duhet te jete i njejte, duhet te depozitohet tek Qeveria Depozituese, e cila udhet te transmetoje kopje te vulosura tek te gjitha Shtetet qe e kane nenshkuar ate ose depozituar instrumentat e pranimit.
2. Qeveria Depozituese duhet te informoje te gjitha shtetet nenshkruese dhe qe hyjne dhe Sekretariatin per firmosjen, depozitimin e instrumentave te ratifikimit, pranimit, aprovimit ose hyrjes, hyrjese ne force te kesaj Konvente, ndryshimeve, dorezimit dhe terheqjes se rezervave dhe njoftimeve te denoncimit.
3. Sapo kjo Konvente te hyje ne veprim, nje kopje e vulosur duhet te transmetohet prej Qeverise Depozituese tek Sekretariati i Kombeve te Bashkuara per regjistrim dhe publikim ne perputhje me Nenin 102 te Kartes se Kombeve te Bashkuara.

Ne pranine e tyre Perfaqesuesit nenshkrues, te caktuar per kete qellim, nenshkruan kete Konvente.

Bere ne Washington ne ditën e trete te muajit Mars, viti Nje Mije e Nenteqind e Shtatedhjete e tre.

